

Борисова Л. Є.

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Волошина Я. Д.

здобувачка 2 курсу спеціальності

«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,

м. Одеса, Україна

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Важливим чинником стабільності та розвитку будь-якого суб'єкта господарської діяльності є його ефективне управління фінансовими ресурсами, що зумовлює потребу у фінансовому лізингу як одного з інструментів фінансування інвестиційної діяльності. Однак зі збільшенням кількості фінансових операцій, зростає й необхідність контролю за додержанням законодавства та неправомірним діями в даному секторі фінансового ринку. Саме тому фінансовий лізинг є одним з видів фінансових послуг, які підлягають моніторингу з боку держави. Фінансовий моніторинг є одним з важливих методів реалізації контрольної функції бухгалтерського обліку, який гарантує достовірність облікової інформації, прозорість фінансових операцій та сприяє дотриманню законодавства суб'єктами законодавства.

Фінансовий лізинг – це вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуте ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем [3]. Тобто, завдяки послугам фінансового лізингу, суб'єкти господарювання спроможні забезпечити себе основними засобами без одноразових витрат на їх придбання, і тим самим оптимізувати активи підприємства, зберігаючи ліквідність та збільшуючи виробничі потужності.

Згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» первинний фінансовий моніторинг – це сукупність заходів, які вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії, до нього відносяться суб'єкти господарювання, які діють в сфері фінансових послуг, в тому числі фінансового лізингу [2]. Лізингові компанії мають розробити, впровадити та оновлювати положення фінансового моніторингу, порядок його проведення і призначити працівника, відповідального в даній сфері. Здійснюючи фінансові операції на суму, що дорівнює чи перевищує 30 000 грн лізингодавець повинен проводити ідентифікацію як нових, так і існуючих клієнтів та, у випадку виявлення підозрілих операцій – повідомити спеціально уповноваженому органу.

Державна служба фінансового моніторингу України є одним з органів, що контролює проведення фінансового моніторингу на кожному з його рівнів і діє на підставі Міжнародних Стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) [1]. Вона має право реалізувати державну політику у сфері протидії легалізації незаконно отриманих коштів; отримувати, обробляти та аналізувати інформацію про фінансові операції; проводити національну оцінку ризиків тощо.

Вивчення прикладів можливих порушень законодавства у сфері фінансового лізингу є необхідною складовою забезпечення прозорості та зниження рівня злочинних дій. Так, одним з випадків є укладання договорів із завищеною вартістю об'єкта лізингу з метою легалізації незаконних коштів та виведення їх з обороту, в результаті чого зростають витрати лізингоодержувача і відповідно знижуються суми сплачених податків. Задля маскування кінцевого бенефіціара також поширеною практикою є використання фіктивних компаній, які не ведуть реальну господарську діяльність. Щоб уникнути фінансового моніторингу та порогової суми фінансової операції (30 000 грн) суб'єкти фінансового лізингу штучно розділяють платежі на менші частини та сплачують їх кількома транзакціями.

Отже, фінансовий лізинг є важливим інструментом підтримки розвитку бізнесу, адже, дозволяє підприємствам використовувати основні засоби та обладнання без значних початкових інвестицій. Проте, як і в будь-якій іншій сфері економіки, лізингові операції повинні супроводжуватись належним контролем. Таким чином, ефективне поєднання інструментів фінансового лізингу і налагоджена діяльність фінансового моніторингу в перспективі забезпечить стабільне функціонування ринку фінансових послуг, економічний захист держави і підвищить довіру до фінансових інститутів в цілому.

Список використаної літератури

1. Державна служба фінансового моніторингу. Про службу. Про Держфінмоніторинг. URL: <https://fiu.gov.ua/pages/pro-sluzhbu/zagalni-vidomosti/struktura/pages/pro-sluzhbu/zagalni-vidomosti/pages/pro-sluzhbu/zagalni-vidomosti/pro-derzhfinmonitoring.html> (дата звернення: 09.06.2025).
2. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 9 січня 2025 р. № 361-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n217> (дата звернення: 09.06.2025).
3. Про фінансовий лізинг : Закон України від 1 січня 2024 р. № 1201-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text> (дата звернення: 09.06.2025).